

Пічугіна М.А.
ст. викладач НТУУ «КПІ»
Добрянська А.В.
студентка ФММ, НТУУ «КПІ»

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ЯК АНТИКРИЗОВИЙ ФАКТОР

В даній статті були проаналізовані проблеми кондитерської галузі в умовах кризи і надані рекомендації щодо активізації інноваційної діяльності підприємств в галузі, спрямовані на подолання наслідків фінансової кризи для підприємств.

In this article problems of the confectionery industry in the conditions of crisis have been analyzed and recommendations for activization innovative activity of the enterprises in the industry which are directed on overcoming of consequences of financial crisis for the enterprises are given.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інновації, кондитерська галузь, фінансова криза.

Вступ. Інноваційна діяльність може бути розглянута як один із методів антикризового регулювання, що також актуально для ситуації, в якій знаходиться економіка України в цілому і кондитерська промисловість зокрема.

Харчова промисловість, до якої відноситься кондитерська галузь, постраждала від кризи найменше: на початку року скорочення виробництва складало 14,3 %, в третьому кварталі – 5,8 %. На думку експертів, така позитивна динаміка свідчить про певний запас міцності внутрішнього ринку, на який більшою мірою і спрямована харчова промисловість.

Ми вважаємо, що позитивна динаміка пов'язана не лише з особливостями попиту, а насамперед – з зростанням інноваційної активності підприємств, яке відбулось з 2000 року. Проте криза торкнулася і цієї галузі, загостривши існуючі проблеми, саме тому у статті приділена увага рекомендаціям щодо активізації інноваційної діяльності як одному з найважливіших антикризових завдань.

Вагомий внесок у дослідження цих проблем внесли такі відомі вчені як В. Александрова, Ю. Бажал, О. Василенко, О. Волков, М. Денисенко, В. Геєць, А. Заїнчковський, С. Ілляшенко, М. Йохна, Н. Краснокутська, Д. Крисанов, В. Ландик, О. Лапко, В. Россоха, А. Сухоруков, Л. Федулова, А. Юзефович, Л. Закревська, Ю. Полякова, В. Кудлай та ін.

Постановка задачі. Мета дослідження полягає в аналізі проблем кондитерської галузі в умовах кризи, а також у розробці шляхів виходу з ситуації, що склалася. Досягнення поставленої мети потребує розв'язання таких завдань:

– дослідження проблем підприємств в кондитерській галузі;

- розгляд тенденції розвитку інноваційної діяльності підприємств кондитерської промисловості та специфіки її фінансування;
- розробка шляхів вирішення досліджуваних проблем за допомогою інноваційного чинника.

Досягнення поставленої мети зумовило застосування таких методів дослідження: графічного, системно-аналітичного, статистико-економічного, абстрактно-логічного та методу співставлень.

Результати дослідження. Харчова промисловість займає одне з перших місць за обсягом іноземних інвестицій в економіку України (рис 1).

Рис. 1. Обсяг іноземних інвестицій в харчову промисловість

Їх сума з 1992 року перевищила 1,65 млрд. доларів США. Переважна їх частина також сконцентрована у виробництві кондитерських виробів.

Виробництво кондитерських виробів за останні п'ять років збільшилось на 32,2%. Такий динамічний розвиток виробництва кондитерських виробів забезпечений завдяки оновленню виробництва й інвестування в розвиток підприємств значних коштів (інвестиції в розвиток галузі складають щорічно більше 200 млн. грн.).

Незважаючи на те, що протягом 2003-2008 років збільшення обсягів виробництва кондитерської продукції відбувалося швидкими темпами, в кінці 2008 року споживання складало 85,7% від аналогічного показника минулого року. Таку тенденцію експерти пов'язують зі світовою фінансовою кризою, що загострила проблеми кондитерської галузі, основними з яких є:

- фінансові проблеми;
- зменшення споживчого попиту на кондитерські вироби;
- великі витрати на зберігання товару.

Зараз підприємства кондитерської галузі не мають достатніх коштів для здійснення інноваційної діяльності, оскільки основним джерелом фінансування інновацій у промисловості були і залишаються власні кошти підприємств, яких недостатньо для ефективної діяльності і тому виникає гостра необхідність

залучення інвестиційних ресурсів.

При цьому дослідження показали, що у структурі джерел фінансування інноваційної діяльності власні кошти підприємств у загальному обсязі фінансового забезпечення інноваційної діяльності становлять близько 70%.

Інновації можуть бути розглянуті як найбільш економне використання коштів. Ресурси, вкладені в ефективний проект один раз, економляться потім багато-багато років. У цьому зв'язку актуальним є активніше використання інших джерел фінансування інноваційної діяльності, у тому числі залучення до неї іноземних інвесторів і банківського кредитування. Іноземні інвестори вибирають підприємства, в які вони будуть вкладати кошти, де існує і діє інноваційна діяльність. Ці інвестиції дають нові можливості для впровадження і підвищення конкурентоспроможності підприємств.

Освоєння нових сегментів та пропозиції нових видів продукції (ринкові та продуктові інновації) дають змогу вирішити проблему зменшення споживчого попиту, яке пов'язане з настанням фінансової кризи. В умовах ринкових відносин економічна діяльність на ринку здійснюється навколо товару. Конкурентоспроможність товарів забезпечується їх якістю та оновленням асортименту, які мають попит у споживачів і задовольняють суспільні та особисті потреби.

Експерти стверджують, що подальше зростання ринку кондитерської продукції України можливе за рахунок розширення шоколадного сегменту та продукції преміум-класу.

Ринок кондитерських виробів дійшов до свого насичення для звичайних споживачів, яких задовольняла звичайна продукція. Зараз потрібно робити акцент на створенні нового сегменту, щоб не втратити своїх клієнтів. Тому ми пропонуємо розробити продуктові інновації в сегменті преміум-класу. Розглянемо створення нового виду плиткового шоколаду. Він повинен відповідати таким властивостям: приємний смак без кислого, горілого, надмірно в'язучого присмаку; висока плавкість в роті; тонкість подрібнення сировини в шоколаді; відтворюваність відповідних властивостей при промисловому масштабі виробництва, що забезпечує постійність якості «вчора, сьогодні й завтра». Для отримання такого товару необхідно встановлення додаткових вимог до власних характеристик шоколаду; на основі сучасної автоматизованої лінії реалізовувати технологію виробництва шоколадних мас, яка забезпечує виконання як нормативних, так і додаткових вимог до шоколаду; розроблено технологію формування шоколаду на основі сучасної промислової лінії з контролем якості підготовки шоколадної маси в режимі online та найсучаснішим обладнанням пакування.

Успішна діяльність кондитерських підприємств вимагає чіткого підходу до зберігання властивостей товарів під час виробництва, зберігання, реалізації та споживання. Одним із шляхів зменшення витрат щодо зберігання продукції є створення власного логістичного центру. Логістичний комплекс повинен бути забезпечений новітньою системою управління товарними потоками Warehouse Management System. WMS – це інтелектуальна система, яка не тільки все враховує, але й оптимізує логістичні процеси, що виникають з моменту

приймання і аж до відвантаження товару зі складу. До моменту прибуття автомобіля документація на його заповнення вже завчасно прийшла, врахована і оброблена. Це дає можливість заздалегідь сформулювати замовлення, тому безпосередньо завантаження займає 30-35 хвилин. Загальний час перебування вантажного транспорту на території логістичного центру не перевищує однієї години.

Цілі створення логістичного комплексу:

- поліпшити умови зберігання продукції;
- оптимізувати постачання продукції;
- створити ідеальні умови для зберігання сировини;
- звести до мінімуму затримки продукції на складі.

На сьогодні такі логістичні центри вже створені на підприємствах ДП «Кондитерська корпорація Roshen» та ЗАТ «ВО Конті», які мають значну перевагу над іншими підприємствами в даній галузі.

Висновки. В статті було розглянуто сучасний стан підприємств в умовах кризи на прикладі кондитерської галузі, їхні проблеми та розроблено шляхи подолання цих проблем за рахунок інноваційної діяльності підприємств. Ми довели, що інновації є рушійним процесом, поштовхом для виходу підприємства із кризи і подальшого успішного його функціонування.

Перелік посилань

1. Лагода Т. Інноваційна діяльність у кондитерській галузі [Текст] / Т.Лагода // Економіка АПК. – 2000. – № 2. – с. 71-75.
 2. Закревська Л. Рейтингова оцінка конкурентоспроможності підприємств на ринку кондитерської промисловості України [Текст] / Л. Закревська, О. Ткаченко // Економіст. – 2004. – № 10. – с. 34-37.
 3. Штангрет А. Антикризове управління як засіб попередження банкрутства [Текст]// Регіональна економіка. – 2001. – №2. – с.151-157.
 4. Офіційний сайт державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.
 5. Крисанов Д.Ф. Інноваційний фактор розвитку харчової промисловості України [Текст] // Економіка України. – 2007. – №4. – с. 71 – 81.
-